

TARİH

SÜLEYMAN PASA
(17m)

395I VESELY, R. Un document de construction émie pour Süleymân Pacha en 946 de l'Hégire (1539 n.è.). Arch. Or. 3I (1963), pp. 423-44I

Süleyman Pasasının H. 946'da
yazdığı bir inşa kâğıdı

Ayverdi, Ekrem Halilü
"Gazi Süleyman Paşa vakfiyesi ve
tahrir defterleri", Vakıflar Dergisi, Ankara.
1968 sayı 7 ss. 19-28

ŞEHZÂDE SÜLEYMAN PAŞANIN
ZÂVİYE VAKIFLARI

Sezai Sevim*

Orhan Gazi'nin Nilüfer Hatun'dan¹ olma iki oğlundan büyüğü² olan Süleyman Paşa, Orhan Bey'in tahta oturmasından sonraki gazalarda adı ön plana çıkmış bir şehzadedir. Büyük oğul³ olması sebebiyle de kendisine "paşa"⁴ lakabı verilmiştir.

Orhan Bey, Süleyman'ı Konurapa ve Akçakoca taraflarının komutanlığına atadı⁵. Buralardaki fetihlerde çok yararlılıklar göstermesi sebebiyle de İznikmid⁶ Sancağına bey olarak tayin etti.⁷

Biz burada Süleyman Paşanın siyasi hayatı üzerinde kısaca durduktan sonra yaptığı vakıfları inceleyeceğiz. Daha sonra da yaptığı vakıf ve temliklerin zaviyelere yönelik olanlarının üzerinde duracağız.

Bilindiği gibi Süleyman Paşa "Rumeli Fatih" olarak tanınmıştır. Ancak onun, Orhan Bey devrinde İznikmid (Kocaeli), Bolu, Eskişehir (Sultanönü)'in kuzey taraflarında yaptığı başarılı fetihler de üzerinde dikkatlice durulması gereken gelişmelerdir. Bu fetihlerin meydana geldiği sıralarda Süleyman Paşa, buraya önce komutan sonra da sancakbeyi görevi

Yayına Hazırlayan: Hasan Basri Öcalan, Bursa'da

Dünden Bugüne Tasavvuf Kültürü 3, Bursa'da

Dünden Bugüne Tasavvuf Kültürü Sempozyumu

(22-26 Ekim 2006 Bursa), Bursa 2006.

ISAM 122470

* Yard. Doç. Dr. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

¹ A.D. Alderson, **Osmanlı Hanedanının Yapısı**, (çev. Sefaettin Severcan), İst.1998, s. 235.

² Orhan Bey'in 6 oğlu olduğu ve vefatı sırasında üçünün ancak hayatta kaldığı bilinmektedir. (Murat, İbrahim ve Halil).

³ Süleyman Paşa'nın 1316 da doğduğu Oruç Bin Adil'in eserinde görülmekte ve ölümü ise 1360 da meydana geldiği belirtilmektedir. (bakınız; İ.H.Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, C.I,s.158.

⁴ Sultanın büyük oğullarına "Paşa" ünvanı verilmesi gelenektir. Bazı Türk devletlerinde "Emirzade" veya "Emirza" lakapları verildiği de görülmüştür. (Bu konuda açıklama için bakınız; S.Sevim, "Candarogullarından Kaya Bey'in Balıkesir'deki Camisi ve Vakıfları", **Vakıflar Dergisi**, S.,XXIII(1994),s.19-24.

⁵ Aşıkpaşazade, **Tevarih-i Al-i Osman**, **Osmanlı Tarihleri-I**, yay.haz.Nihal Atsız, s.116.

⁶ İ.H.Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, C.I, s.122.

⁷ Aşıkpaşazade, **Tevarih-i Al-i Osman**, s.117.

d'examiner, ne fait songer à une épopée ou à une caricature.

ABBREVIATIONS BIBLIOGRAPHIQUES

CSHB: *Corpus scriptorum Historiae Byzantinae*, 50 vol., Bonn, 1828-1897.
Oxford Dictionary: The Oxford Dictionary of Byzantium, édité par E. P. Kazhdan, 3 vol.,
 New York — Oxford, Oxford University Press, 1991 (pagination continue dans les trois
 volumes).

LA GESTE DE SÜLEYMAN PAŞA AU BELVÉDÈRE DE SALOMON: ESSAI DE NON-MYTHOLOGIE

DAMIEN BISCHOFF

En novembre 1980, dans une conférence intitulée *Radical Pirates*,¹ l'historien anglais Christopher Hill inscrivait la piraterie du XVIIe siècle dans l'histoire des idées et des origines du radicalisme anglo-américain. En attribuant définitivement le texte *The History of Notorious Pyrates* à Daniel Defoe, outre la réévaluation de la piraterie et l'élucidation du rôle des *dissenters*, dissidents religieux radicaux, *quakers*, *levellers*, *ranters*, *diggers*, *smugletonians* ... à l'origine de la révolution anglaise, l'auteur de *The Intellectual Origins of the English Revolution* et de *The World Turn Upside Down* n'a pas seulement fait acte d'historien mais aussi de mythologue en éclairant d'un coup la légende pirate: Barbe-Noire, Rackham-le-Rouge, Bellamy, Bartholomew Roberts, Mary Read, John Avery, Lewis, Misson et bien d'autres prenaient sous la plume de Daniel Defoe leur première expression mythologique. On comprend, dès lors, que l'auteur de *Moll Flanders* et de *Robinson Crusoe* ait pu, par son talent, fixer définitivement les traits de la légende pirate en l'élevant au niveau du mythe, livrant ainsi aux générations futures un mythe entier dans lequel puiser images et catégories mentales dont romans, chansons, poèmes, études historiques, critiques allaient se nourrir.

Nous aimerions ici analyser, à l'inverse de la mythologie "réussie" du *Jolly Roger*, drapeau noir à tête de mort des pirates, le mécanisme d'un "mythe qui échoue" ou, pour filer la métaphore maritime, d'un mythe en cours de constitution à la dérive, qui n'a pas su s'ancrer dans l'imaginaire de son époque ni de celles qui l'ont suivie: celui de Süleyman Paşa au Belvédère de Salomon et du passage des Ottomans en Europe. Il s'agit là non pas du travail intertextuel d'édition des sources, d'établissement des textes, du repérage des redites, des différentes versions et des ajouts divers, non plus

¹ Christopher Hill 1986.

Archivum Ottomanicum, ser. 21, Weisbaden 2003.

s. 175-186

İrcica Ktp.

- Fig. 76. Inscription of Kirovo copied by L.S. Il'jukov [Kyzlasov 1994:278].
- Fig. 77. Inscription from the ruins of the Kalan-Kafir fortress. Copy by E. A. Davidovič and B. A. Litvinskij [Kyzlasov 1994a:285].
- Fig. 78. Inscription from the ruins of the Kalan-Bolo castle. Copy by E. A. Davidovič and B. A. Litvinskij [Kyzlasov 1994a:285].
- Fig. 79. Inscription from the rock of Kizil Piljau. Copy by A. N. Bernštam [Kyzlasov 1994a:286].
- Fig. 80. Inscription from the Oš-Xana castle. Copy by A. N. Bernštam [Kyzlasov 1994a:287].
- Fig. 81. Inscription from the ruins of the Kuva castle. Copy by V. A. Bulatova [Kyzlasov 1994a:287].
- Fig. 82. Inscribed wooden stick of Talas [Malov 1959: Plate 14].
- Fig. 83. German runic inscriptions: a. from Negau (2nd century B.C.?), b. from Maria Saalerberg (1st century B.C.?), Scandinavian varieties, c. from Rock, d. from Forsa, e. from Jaerden (Norway) and from Man island, f. g. from Haelsing [Diringer 1948; Polish translation 1972:490].
- Fig. 84. Letters and other signs upon a sandstone. Kletovnik, Bregalnica region [Aleksova 1989:273, ill. 97].
- Fig. 85. Signs and Glagolitic letters upon a marble slab. Martyrium of the Cathedral Church, in Bregalnica region [Aleksova 1989: ill.140].
- Fig. 86. Signs on bricks found in a church complex, Bregalnica region [Aleksova 1989, ill. 121].
- Fig. 87. Letters and other signs on a granite block. Church of St. Nikola, Bregalnica region [Aleksova 1989, ill. 125].
- Fig. 88. Signs placed upon a stone statue. Bregalnica region [Aleksova 1989:271].
- Fig. 89. Glagolitic letters and other signs on a stone block from Žiganci, Bregalnica region [Aleksova 1989, ill. 154].
- Fig. 90. Inscriptions placed on a horn from Sofia. a. a great inscription in the lower part of the horn; b. a small inscription in the upper part of the horn [Sefterski 1999:94, ill.3].
- Fig. 91. Signs and pictures upon a horn from Pliska [Ovčarov 1982:14, 144-145 and Plate LXXIX, 2].

**UN LIEU DE MÉMOIRE OUBLIÉ:
SÜLEYMÂN PAŞA AU BELVÉDÈRE DE SALOMON
ET LE PASSAGE DES OTTOMANS EN EUROPE***

JEAN-LOUIS BACQUÉ-GRAMMONT - LAURENT GRAILET -
DAMIEN BISCHOFF

„Pour la connaissance de la civilisation d'une époque, (...) l'illusion même dans laquelle ont vécu les contemporains a la valeur d'une vérité". Phrase qu'on dirait d'aujourd'hui, qui revendique le droit d'écrire l'histoire des illusions, des choses inaperçues, imaginaires: l'histoire dite aujourd'hui „des mentalités".¹

Les vestiges de cette ville immense [Troie] demeurent. Il s'y trouve des colonnes artistement faites et des marbres précieux. La majeure partie des colonnes et des marbres qui sont à Istanbul ont été apportés de cette ville. Elle se trouve à l'extrémité de la [presqu']île du Kapu Tağı, en face d'Aydıncık. De l'endroit susdit, on voit les côtes de Roumélie et les rives septentrionales de Gallipoli. De l'endroit susdit, Süleymân Paşa fit même contempler par Orhan Gâzi les alentours de la Roumélie, et eut le désir de passer de ces côtés-là et de la conquérir. C'est pour cela qu'on l'appelle le Belvédère. Il est également connu sous le nom de „Palais de Belkis".²

* La présente étude s'inscrit dans le cadre du programme de recherche „Histoire et sciences auxiliaires de l'histoire ottomane", commun à l'UPRESA 8003 du CNRS (Paris) et à l'Institut Français d'Études Anatoliennes d'Istanbul (IFÉA). J.-L. Bacqué-Grammont, responsable de ce programme, est directeur de recherche au CNRS; Damien Bischoff, boursier à l'IFÉA; Laurent Grailet, doctorant à l'université de Liège.

¹ Philippe Ariès, *Essais sur l'histoire de la mort en Occident du Moyen Âge à nos jours*, Paris, Seuil, Points, 1975, p. 99, citant Johan Huizinga, *Le déclin du Moyen Âge*, Paris, Payot, 1932.

² CN, p. 669 (voir la liste des abréviations dans la bibliographie, à la fin de cette étude).

192 OKAK 2005

Archivum Ottomanicum, seriji: 21, Weisbaden 2003

s. 91-186.

Inicica Ktp.

(*süret*) of imperial *fermâns* received and recorded at Aleppo in 1101-2/1689-91.

2. Studies. R. Murphey, *Continuity and discontinuity in Ottoman administrative theory and practice during the late seventeenth century*, in *Poetics today*, xiv (1993), 419-43, esp. 429-31. On the *wilâyet ahkâm defterleri* (in the 18th century), see A. Cetin, *Başbakanlık Arşivi kalavuzu*, Istanbul 1979, 62-5, and H.G. Mayer, *Das Osmanische Registerbuch der Beschwerden (Şikayet Defteri) von Jahre 1675*, Vienna 1984, 17.

(R. MURPHEY)

SÜLEYMÂN ÇELEBİ, Ottoman prince and eldest son of Bâyezîd I [q.v.], ruler in Rumelia and a considerable part of northern and northwestern Anatolia in the confused years after Bâyezîd's defeat and capture by Tîmür at the Battle of Ankara in 804/1402, b. ?779/1377, d. 813/1411.

He is heard of in 800/1398, when his father sent him against the Aq Koyunlu Kara Yülük at Sivas, and he fought at Bâyezîd's side, together with his brothers, at Ankara. He managed to escape to Europe with his retainers by being ferried across the Bosphorus by the Genoese. He had to make peace with the Venetians, the Genoese, the Knights of Rhodes and the Byzantines, ceding lands along the Black Sea and Thracian coasts plus Salonica to Manuel II Comnenus and renouncing the requirement of tribute. But he was still a powerful force in Rumelia, with the Serb Stefan Lazarević as his vassal, and when Tîmür left Anatolia in 1403, Süleymân began to reconquer the former Ottoman lands in northwestern Anatolia as far as Ankara in the east and Aydın in the south. He was now in strenuous rivalry with his younger brothers Mehemmed in Anatolia and Mūsā in Rumelia, and was unable to maintain himself in Anatolia; by 1410 Mehemmed was in control there and began his first reign as sultan Mehemmed I [q.v.]. In Rumelia, Mūsā Çelebi had mixed success against Süleymân in 1410, and Süleymân endeavoured to secure Byzantine support by marrying a princess of the Palaeologi; but subsequently Mūsā managed to surprise Süleymân in his capital at Edirne and then capture him at the village of Doghandjilar as he fled towards Constantinople, executing him on 22 Shawwāl 813/17 February 1411.

Mūsā was thus now dominant in Rumelia, but became engaged in warfare there, which involved Stefan Lazarević and Süleymân's son Orkhan, released by the Byzantine Emperor to harass Mūsā; he fended off attacks from Anatolia by Mehemmed, but was finally captured and killed by the latter after a battle near Sofya in 816/1413 [see MŪSĀ ÇELEBİ].

Bibliography: The early historical sources include the *Anonymous chronicle* in Neshrī, 'Ashik-pasha-zāde and Lutfi Pasha; see also Sa'd al-Dīn, *Taḍj al-tewārīkh*, i, 218-20, and S'Ō, i, 42. Of studies, see von Hammer, *GOR*², i, 217-300; Iorga, *GOR*, i, 325 ff.; E.A. Zachariadou, *Süleyman Çelebi in Rumili and the Ottoman chronicles*, in *Isl.*, lx (1983), 268-90; N. Vatin, in R. Mantran (ed.), *Hist. de l'empire ottoman*, Paris 1989, 53, 56-61; C. Imber, *The Ottoman empire 1300-1481*, Istanbul 1990, 41, 52, 54, 56-9, 63-9; *IA* art. *Süleyman Çelebi* (M. Tayyib Gökbilgin).

SÜLEYMÂN ÇELEBİ, DEDE (?752-826/1351-1422), Ottoman poet, author of *Wesilet el-neḍjāt* (*Vesiletü'n-necāt*) ("Means of salvation"), a *mathnawī* [q.v.] in honour of Muḥammad completed in 812/1409, referred to in Turkey as the *Mewlid* ([q.v.], and see Neclā Pekolcay, *Mewlid*, Ankara 1993, 1-3), *Mewlūd*, or *Mewlid-i Sherif* ("The [noble] birth").

Sources provide little biographical information, but

show his forbears as religious scholars and bureaucrats closely connected with the Ottoman dynasty. The identity of his father Ahmed Pasha is obscure. His (maternal?) grandfather Shaykh Maḥmūd lectured at an Iznik *madrassa*, and is credited with poetry and a commentary on the *Fusūs* of Ibn al-'Arabī.

Süleymân was born in Bursa and is described as having been a disciple of Emīr Sulṭān [q.v.], the "patron saint" of Bursa (and son-in-law of Bâyezîd I) and as having served as *imām* to Bâyezîd. After the latter's death (1403), he became chief *imām* of the Great Mosque in Bursa, where he died and was buried. His precise birth date remains in debate. A reference to his completing the *Mewlid* when he was sixty led Ahmet Ateş to posit his being born in 752/1351 (*Vesiletü'n-necāt*, Ankara 1954, 25 ff.). Pekolcay, who earlier questioned that date (*IA*, art. *Süleyman Çelebi*), now agrees (*Mewlid*, 36).

Tradition claims that the *Mewlid* was composed to counter statements of a popular preacher that Muḥammad was not superior to Jesus (Gibb, *HOP*, i, 232-5). Whatever his inspiration, Süleymân displayed a familiarity with the Muslim corpus of works concerning the Prophet, and the *Mewlid* shows influence from the *Gharīb-nāme* of 'Ashikpasha [q.v.] and echoes some of the verses interposed by Muṣṭafā Darīr (an Erzurum Turk writing in Mamlūk Egypt) in his life of the Prophet (*Siyerü'n-nebewī*) (see A. Bombaci, *La letteratura turca*, Milan 1969, 211-12, 301-4). Many later Ottoman *mewlids* appeared, but Süleymân's remained the favourite, becoming part of the official celebration of Muḥammad's birth (12 Rabī' I) introduced under Murād III (d'Ohsson, *Tableau général*, ii, 358-68), and continues to be recited by Turks celebrating the Prophet's birth, marking the fortieth day after bereavement, fulfilment of a vow, etc. A vivid description of its place in Ottoman life occurs in the novel *The clown and his daughter* by Halide Edib Adıvar [see KHĀLIDE EDİB].

Manuscripts (the earliest from the 10th-11th/16th-17th centuries) and printed editions vary in length (from about 260 to some 1000 *bayts*) and topics covered. The work has been translated into a number of languages, including Albanian, Greek, Serbo-Croat and Kurdish, and Schimmel has noted an echo of it in a work by Abū 'Alī Kalandar, an 8th/14th-century Indian poet (*Mystical dimensions in Islam*, Chapel Hill 1975, 216-7). F. Lyman McCallum's 263-*bayt* English translation (*The Mevlidi Sherif of Süleyman Çelebi*) appeared in London in 1943; and an annotated English translation of the text published by Ateş (*op. cit.*) formed the Senior Thesis of Stephanie R. Thomas at Barnard College in New York 1988. This text, a compilation from five manuscripts, omits the well-known *Merhaba* ("Welcome") section (McCallum, 23-4).

A devout work, the *Mewlid* has a short prose prologue in Arabic, then follows a typical *mathnawī* format with praise of Allāh, apology, prayer for the author, etc. The main narrative is preceded by a discourse on the Light of Muḥammad [see NŪR MUḤAMMAD], then includes not only Muḥammad's birth and the wonders preceding it, but his virtues, attributed miracles, the *Mi'rāḍj* [q.v.], his final illness and death. The metre is the hexametric *ramal*, and the language is a simple Ottoman that is both lyrical and moving.

Bibliography: For mss. and further studies, see Pekolcay's 1993 work quoted.

(KATHLEEN R.F. BURRILL)

SÜLEYMÂN PASHA (?-758/?-1357); son, probably the eldest, of the second Ottoman ruler, Orkhan [q.v.]. He was the first member of the dynasty to establish Ottoman rule on the European side of

The Sancak of Jerusalem
Between Two Invasions (1798-1831)
Administration and Society

Thesis Submitted for the Degree

"Doctor of Philosophy"

by

'ADEL MANNA'

Submitted to the Senate of the Hebrew University of Jerusalem

December 1986

"Süleyman Paşa", 26-

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

T.T.K. Belleteri, c. XXVII / sayı: 107

Temmuz-1963, s. 437-451.

10 AGUSTOS 1993

- Orhan Gazi
- Süleyman Paşa 181420

ORHAN GAZI'NİN, VEFAT EDEN OĞLU SÜLEYMAN PAŞA İÇİN TERTİP ETTİRDİĞİ VAKFIYENİN ASLI

Ord. Prof. İSMAİL HAKKI UZUNÇARŞILI

Osmanlı tarihlerinde görüldüğü üzere Gazi Orhan Bey'in Rumeli tarafına geçerek fütuhatta bulunmakta olan büyük oğlu Süleyman Paşa, bir av esnasında atundan düşerek vefat etmişti¹. Bu gayretli oğlunun vefatından müteessir olan Orhan Gazi, oğlunun ruhu için İznik'te Hacı Karaoğlan diye maruf olan Osman bin Yusuf'un zaviyesine 761 Şaban (1360 haziran) tarihli vakfiyesini tertip ettirmiş ve bu vakfın mütevelliliğini ve nezaretini de Hacı Karaoğlan ve ondan sonra oğul ve torunlarına bırakmıştır.

Bu vakfiye bir kaç noktadan çok önemlidir:

1 — Osmanlı Pâdişahlarının tertip ettirdikleri en eski bir vakfiye olup aynı zamanda kıymeti orijinal olmasındadır².

2 — Vakfiyede Orhan'ın cedit ve Osman Gazi'nin babası Ertuğrul'un ismi zikredilmiştir³.

3 — Süleyman Paşa'nın vefat tarihi hakkında muhtelif kaynaklardaki tarih farklarının tashihi⁴.

¹ Tarihler, Süleyman Paşa, elindeki atmacayı bir ava, (Aşık Paşa Zâde ve Neşri'ye göre) kaza salıverip anı takip ederken atının ayağı bir köstebeğin deliğine geçip atundan düşerek veya atıyla beraber yuvarlanarak vefat ettiğini yazarlar. Süleyman Paşa'nın atının ayağının bir deliğe ilişip atla beraber yuvarlandığında, tarihler mütefiktir. (Aşık Paşa zâde, s. 51; Neşri, s. 186; Oruç Bey, s. 19; Âli, c. V. s. 45; Solak zâde, s. 26; Tac-üt-Tevarih c. I. s. 60; Haber-i Sahih, c. III. s. 81; Lütfi Paşa, r. 31.

² Sülüs hatla yazılan vakfiyenin boyu beş metre yetmiş beş santimetre, eni 19 buçuk santimetre satırların arası baş taraflarda onbeş, ortada sekiz ve aşağıya doğru daralarak altı santimde nihayet bulmaktadır. Yazısı XIV. asırdaki vakfiyelerde gördüğümüz yazının aynıdır.

³ Tarihlerde Osman Gazi'nin babasının Ertuğrul olduğu gösteriliyor. Şimdiye kadar buna dair orijinal bir vesikanın görülmemiş olması Osmanlı hanedanının Türk olmadığını ileri sürmek isteyenlerin ve Ertuğrul hakkında şüphe edenlerin zan ve tahminlerini tashih ettirmektedir.

مشاهیر اسلام

محرری: حمید وہبی | جزؤ ۳۴ | طابع وصاحبی: مهران

Suleyman Raza (1071-1104)

شہزادہ سلیمان پاشا

(شہزادہ سلیمان پاشا) شجرۂ دودمان سلطنتک بر
غصن متینی اولوب آبیاریء شمشیر بسالتیله دوحہ جلادت
عثمانیہ نك قوۂ نامیہ سنی رہین مضاعفہ ایتمش بر قہرمان
نادر الوجود ایدی .

او وقت شہرتلری آفاق کیر اولان افراد خاندان
سلطنتک اک سرافرازلرندن، اک شجیعلرندن اولمق اوزره
حضرت شہزادہ نك نام بااحترامی تذکار ایتماک ہیچ
بر مؤرخ انصاف پرور ایچون قابل اوله من .

23 HAZ 2010

(181420)

ŞEHZADE SÜLEYMAN PAŞA'NIN
BOLAYIR İMARETİ VAKIFLARI VE GELİRLERİ
Çanakkale (XV. ve XVI. YÜZYILAR)

İbrahim SEZGİN*

Orhan Gazi'nin büyük oğlu olan Şehzade Süleyman Paşa "Rumeli Fatihi" olarak meşhur olmuştur. Gerçekten de Rumeli'de Osmanlılar tarafından yapılan ilk fetihler Süleyman Paşa ve emrindeki Evrenos Bey, Gazi Fazıl, Ece Bey, Hacı İlbey gibi kumandanlar vasıtasıyla yapılmıştır¹. Osmanlı fethi başlamadan önce de Bizans İmparatoru Kantakuzenos'a taht mücadelelerinde yardım etmek maksadıyla Rumeli'ye birkaç defa geçen Süleyman Paşa, bölgeyi tanıma ve bu sayede bölgenin stratejik öneme sahip olan noktalarını bizzat görme ve tesbit etme fırsatını bulmuştur².

Bu incelemede ele alınan Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki evkafı da Trakya ile Gelibolu yarımadasının berzahında, Marmara ve Ege denizlerine hâkim bir mevkiye kurulmuştur. Şehzade Süleyman Paşa'nın imaret tesisleri inşa etmek üzere Bolayır'ı seçmesi, muhtemelen bu stratejik noktada Türk yerleşmesini cazip hale getirmek ve bu sayede Anadolu ile Trakya arasındaki yol güzergâhını emniyete almak içindi. Bunun yanında, yeni fethedilen bölgelerin sahiplenilmesi ve müdafaa edilmesi hususunda Süleyman Paşa'nın vasiyeti olduğu da rivayet edilmektedir. Bu rivayete göre Süleyman Paşa, öldüğünde Bolayır'a defnedilmesini, kâfir saldırısı olursa kaçılmamasını ve cesedinin kâfirlerin eline geçmesine engel olunmasını vasiyet etmişti³. Nitekim Süleyman Paşa bir kaza neticesinde vefat etmiş ve Bolayır'da, yaptırdığı camiin yakınında defnedilmiştir.

Bilindiği gibi vakıf, bir kimsenin menkul veya gayr-ı menkulünü, insanların istifadesine tahsis ettikleri cami, mescid, medrese, imâret, zâviye gibi dinî ve sosyal müesseseler ile bunlara gelir temin etmek maksadıyla yaptırılan kervansaray, han, bedesten, çarşı ve dükkân gibi çeşitli iktisadî yapılar, gelir getiren arazi, para ve benzeri tahsisatlara (asl-ı

* Trakya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü-Edirne

1 İbrahim Sezgin, "Osmanlıların Rumeli'ye Geçiş ve İlk Fetihler", *Osmanlı*, I (Ankara 1999), s. 213.

2 Süleyman Paşa'nın hayatı ve faaliyetleri hakkında bkz. M. C. Şehabeddin Tekindağ, "Süleyman Paşa", *İslâm Ansiklopedisi (İA)*, XI (İstanbul 1979), s. 190-194.

3 *Anonim Osmanlı Kroniği (1299-1512)*, Haz. Necdet Öztürk, İstanbul 2000, s. 23.